

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 395. Usque Ad Annum 428

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1759

VD18 90117794

§. 11. S. Augustinum contra convivia dicta Agapes sermocinarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66042](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66042)

lis non ante vigesimam secundam Dec. ^{Sæculum IV.}
 anni seq. 396. exitum sortita est. ^{A. C. 395.} Pri-
 mianistæ Catholicos se dicebant, quod ^{Aug. insp.}
 ut probarent, Concilium suum adduce- ^{57. §. 15.}
 bant, in quo Maximianistæ damnati fue-
 rant, & postulabant, ut vi legum Impe-
 rialium adversus hæreticos Ecclesiis eji-
 cerentur. Judex connivens, sive id er-
 rore, sive favore factum, sententiam pro
 Primianistis pronuntiavit; hinc pluribus
 e locis Maximianistæ Magistratuum au-
 ctoritate migrare jussi sunt.

§. XI.

*S. Augustinus contra convivia, dicta
 Agapes, sermocinatur.*

Sanctus Augustinus interea Hippone sub ^{Ep. 29. ad}
 Episcopo Valerio Presbyteri munere ^{Alyp.}
 defunctus, non modico animarum emo-
 lumento verbum Dei prædicabat. Cum
 festum S. Leontii, Hipponensis Episcopi,
 proximum esset, populus murmurabat,
 quod illud celebrare juberetur sine soli-
 tis oblectamentis, id est, omissis, quæ in
 ipsa Ecclesia parari consuetum erat, con-
 viviiis, quippe ea ipsa ebrietati, & licen-
 tiæ ostium pandebant. In Concilio Hip- ^{Sup. XIX.}
 ponensi anno 393. decretum fuerat, ut ^{§. 41.}
 populi, quantum possibile, ab ejusmodi
 commensationibus abstraherentur. S. Au-
 gustinus hujus consilii auctor, sciens po-
 pulum hanc ob rem murmurare, jam die
 Mercuri

Sæculum IV Mercurii, festum præcedente, de hac materia sermones cœpit instituere, prehensa occasione Evangelii illius diei, in quo textus fuerat prælectus: Sancta ante canes non esse projicienda, nec margaritas ante porcos. Cum canibus illos conferbat, qui Dei mandata allatrabant, & cum porcis eos, qui foedis voluptatibus inhiabant, & talia in Ecclesia facere volebant, quibus se ipsos rebus Sanctis indignos redderent.

n. 3. Pauci hunc sermonem audiverant, & plures adversabantur; hinc S. Augustinus de eadem materia in frequentiore conventu disseruit, postquam Evangelium de mercatoribus, templo ejectis, prælectum fuerat. Idem ipse legendo repetiit, dixitque, quanto majori zelo Jesus Christus succensurus fuisset convivis temulentis, quam mercaturam, alias licitam, & innoxiam facientibus? tum subjunxit, populum Judaicum, etsi totum carnalibus desideriis immersum, nunquam commessatum fuisse in illo templo, ubi necdum Domini sanguis offerebatur; (*) nec uspiam legi, Judæos temulentia,

(*) Hic Interpres A catholicus, qui alibi præsentiam Sanguinis Christi in Evcharistia negat, verba S. Augustini: *ubi necdum Domini Sanguis offerebatur.* p. 639. simpliciter omittit. Egre-

giam

lentiæ inculari, quam tunc, quando in Sæculum IV. Idololatriam labeabantur. Tum autem A. C. 395. totum textum Exodi prælegit, libros Exod. 22. 6. enim, & textus pręparatos habebat. As- N. 5. 6. sumptis deinde S. Pauli epistolis, illos 1. Cor. 5, 2, 6. textus prælegit, ubi Apostolus ebrieta- 9. tem inter peccata maxima atque opera carnis, quæ excludunt a Regno Dei recenset. His textibus, aliisque locis Gal. 5. 19. magno vigore prælectis, librum reddidit, & ut se ad orationem conferrent, præcepit; tumque novum sermonem, summo animi ardore, atque ea, quæ valebat, eloquentia exorsus est, commune populorum periculum exhibens, & Sacerdotum, qui aliquando animarum sibi commissarum rationem Pastorum omnium Principi reddituri essent. *Obtestor vos, inquit: per Jesu Christi humilitatem, per dolores ejus, coronam spineam, crucem, & sanguinem, ut saltem nostri misericordia moveamini, & Venerabilis Valerii Charitatem perpendatis, qui amo-*

re

giam veritatis Catholicæ oppugnationem! cæterum nisi S. Augustinus credidisset, verum Christi sanguinem, non vero tantum signum, aut figuram ejus in Eucharistia existere, nulla vis ipsius argumento, quod ab exemplo Judæorum adducit, inesset, cum etiam sanguis victimarum effusus in veteris testamento Sanguinis Christi, aliquando in Cruce immolandi, figura fuerit.

Sæculum IV. *re salutis vestræ non dubitavit, periculo-*
A. C. 395. *sum onus mihi imponere, ut vobis verba*
veritatis annuntiem. Gavisus est, quod
huc venerim, non ideo certe, ut me vobis-
cum perire cerneret, aut interitus vestri
haberet spectatorem. Tandem in eo confi-
do, qui mentiri nequit, & spero, si ea, quæ
modo ad vos dixi, spernatis, eum vos cæ-
lestibus flagellis castigaturum, & non per-
missurum, ut cum hoc Mundo damnemini.
 Hæc S. Augustinus tam sincero mentis
 affectu protulit, ut auditorum suorum
 lacrymas eliceret, & suas cohibere non
 posset.

a. 8.

Ezech. 33. 9.

S. Augusti-
nus.

Altera die, quæ convivio destinata erat,
 audiens, adhuc aliquos esse, qui murmu-
 rarent, dicentes: *quare hodie rem novam*
moliuntur isti, nunquid majores nostri,
qui hunc morem tolerabant, boni Christia-
ni non erant? S. Augustinus cum sciret,
 nihil permovendis animis optius esse tex-
 tu illo Ezechielis, ubi dicitur; speculato-
 rem liberasse animam suam, si modo pe-
 riculum annuntiaverit, hunc arietem ul-
 timo admoveere parabat, & deinde pulve-
 re excusso cedere; at ecce! antequam
 Cathedram conscenderet, iidem isti que-
 rulantes ad S. Augustinum accesserunt;
 eos ipse leniter allocutus, paucis, ut er-
 rorem dimitterent, persuasit. Ubi tem-
 pus concinnandi advenit, lectionem,
 quam præparaverat, jam non amplius
 necessa-

necessariam, omisit; ut vero illi obiectio-
 ni responderet; quare nunc consuetudo
 antiqua tolleretur; inquit: *tollamus eam*
saltem nunc! ut vero antiquos excusaret,
 qui eam tanto tempore tolerassent, id ne-
 cessitate ab initio factum, ostendit; nem-
 pe, cessantibus persecutionibus, grave
 accidebat Gentilibus, qui maximo nume-
 ro ad fidem convertebantur, conviviiis
 Deorum suorum honori pro more institu-
 tis abstinere; id Neophytorum infirmi-
 tati indulserunt Episcopi, permiserunt-
 que, ut interim ad honorem Martyrum
 lata convivia agerent, donec spiritua-
 lium gaudiorum capaciores evaderent. *vit. Thaum.*
 Legimus etiam, referente S. Gregorio *p. 1006.*
 Nysseno, S. Gregorium Thavmaturgum
 idem suis indulgisse. *Nunc vero*, subjun-
 git S. Augustinus: *tempus est, ut vere*
Christianorum vitam ducatis, atque ea ab-
jiciatis, quæ ideo tantum Patribus vestris
concessa, ut Christiani esse vellent. Dein-
 de Ecclesiarum ultramarinarum, nempe
 Italiæ, exempla proponit, in quibus mos
 iste vel nunquam locum habuerat, vel
 ab Episcopis bonæ vitæ, qualis inter alios
 S. Ambrosius, abolitus fuerat, quod de S.
 Ambrosio S. Augustinus alibi testatur. In
 contrarium afferebatur exemplum Eccle-
 siæ S. Petri in Vaticano, ubi ejusmodi con-
 vivia quotidie agebantur; S. Paulinus
 quoque de hoc abusus conqueritur. S. Au-
 gusti-

Sæculum IV.
 A. C. 395.

n. 9.

n. 10.

VI. Conf.
 c. 12.

Natal. 9.
 sub. fin.

Hist. Eccles. Tom. V.

D

gusti-

Sæculum IV. gustinus respondit: *audiui hunc abusum*
A. C. 395. *sepius fuisse prohibitum, at causa est, quod*
locus ille, ubi hæc fiunt, a domo Episcopi
remotus sit, atque in vastissima urbe plu-
rimum inveniuntur homines carnales, præ-
sertim advenæ, qui quotidie illuc advehun-
tur. Illa tempestate, & longo exinde
 tempore, Papa in Palatio Lateranensi ha-
 bitabat, nam Vaticanum extra mœnia
 erat positum.

n. 11.

Cum S. Augustinus videret, omnem
 populum in id consentire, ut mala con-
 suetudo tolleretur, rogavit, ut ad meri-
 diem ad lectiones, & Psalmos adessent,
 qui omissis dapibus præcinerentur. Fre-
 quenter, quam tempore matutino ac-
 currerunt: lectio ibi, & cantus alterna-
 tim auditus, usque dum hora consueta
 cum Clericis advenit Episcopus, qui, ut
 S. Augustinus iterato ad populum loque-
 retur, iussit; repugnabat animus, cu-
 piissetque, ut diei illius fortuna sibi per-
 acta fuisset; sed obediendum Episcopo
 fuit; brevi ergo sermone gratias Deo
 egit, & sciens hæreticos in suis Ecclesiis
 consuetis epulis assidere, Orthodoxorum
 temperantiam illorum gulæ opposuit.
 Deinde, ut quotidie fieri solebat, vespere
 recitata, & postquam Episcopus cum Cle-
 ricis recessisset, frequens tamen populus,
 preces decantans, usque ad noctem in
 Ecclesia

Ecclesia remansit. Felicem hujus rei suc-
cessum S. Augustinus amico suo Alipio
Episcopo Thagastano præscripsit.

Sæculum IV.
A. C. 395.

§. XII.

*S. Augustinus Episcopus Hippo-
nensis.*

Sanctus Augustinus publice, & privatim *Poss.vit.c.7.*
docebat. Omnes Hæreticos, præ-
sertim Donatistas, & Manichæos, sive ex
promptu disputans, sive scriptis libris,
vehementer exagitabat. Æqualis tam
Hæreticorum, quam Catholicorum vi-
rum audiendi ardor erat, multi peritos
Notarios secum adducebant, ut loquen-
tis sermonem statim scriberent, & sic
conservarent. Omnium ore Augustinus
ferebatur. Tantæ eloquentiæ fama ad
omnes, atque etiam ultramarinas Eccle-
sias, quæ ob idipsum maxime lætaban-
tur, pervenit. Circa illud tempus S. Scri-
pturam explicare cœpit, hinc habemus *i. Retract.*
librum imperfectum in Genesin, duos *c. 18. 19.*
libros in sermonem Christi in monte, &
explicationem in quasdam propositiones
Epistolæ ad Romanos, nam cum hanc E-
pistolam Carthagine inter socios suos
legeret, ea, quæ ad ipsorum quæstiones
respondebat, scribi jubebant. Epistolam
quoque ad Galatas exposuit uno contex-
tu, & eodem modo exponere Epistolam
c. 23.
c. 24.
c. 25.
c. 26.

D 2

ad